

A "Fenntartható Fejlődésért Szentgotthárdon" (Zöld Szentgotthárd) program

2011 szeptemberében fogadta el Szentgotthárd Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a Fenntartható Fejlődésért Szentgotthárdon programot – közismertebb nevén a "Zöld Szentgotthárd" programot. Jelen dokumentum ennek a programnak a 2015. novemberi felülvizsgálatának eredményeként a Képviselő-testület által a 257/2015. számú Képviselő-testületi határozattal elfogadott, hatályos verziója.

1. „Zöld” intézmények

1.1. Az önkormányzat egyik feladata, hogy intézményei minél kisebb negatív hatással legyenek a környezetünkre. Ez az energiahatékonysági felújításoktól kezdve a papírhulladék mennyiségének lecsökkentésén át az óvodában a környezettudatosságra nevelésig sok mindent magában foglal.

1.2. Az Önkormányzati Hivatalban folytatni kell a papírhulladék szelektív gyűjtését, valamint a papírfelhasználás csökkentését az elektronikus kapcsolattartás előtérbe helyezésével. A papírfelhasználás további csökkentését szolgálná a teljes körű elektronikus dokumentumkezelés és iktatás bevezetése, melynek kialakítását, folyamatát érdemes lenne olyan hivatalokban (pl. Budapest Főváros XI. kerület Újbudai Polgármesteri Hivatal) tanulmányozni, ahol ezt már sikeresen bevezették. Folytatni kell a világításkorszerűsítést, melynek során energiatakarékos fényforrásokat kell alkalmazni.

1.3. Felvetődött az „ökoiskola” program gondolata is, melynek lényege többek között a fenntartható fejlődés propagálása a tanulók irányában, a jelenleg is működő településtisztasági akciók folytatása, iskola- és óvodakertek létrehozása és művelése. Az elemgyűjtő edények az iskolákban megtalálhatók; a hulladék újrahasznosítása elsősorban papírgyűjtés formájában valamennyi iskolában feladat minden évben.

1.4. Célunk az önkormányzati tulajdonú intézmények, cégek és épületek energiahatékonyságának javítása, a fajlagos energiafelhasználás és a káros anyag kibocsátás csökkentése, az elavult fűtőberendezések cseréje, az épületek hőszigetelése, mérhető és szabályozható fűtési rendszer kialakítása, a világítási rendszerek korszerűsítése, a megújuló energiaforrások részarányának növelése. Intézményi szinten a városi energetikus alkalmazásával, Önkormányzati Energetikai Bizottság működtetésével segítjük megvalósulni a fenti vállalásainkat.

2. Közösségi kert program

2.1. Célunk a közösségi kert program folytatása, melynek lényege, hogy jelenleg funkció nélküli területeket használatba vehetnek kerttel nem rendelkező lakóközösségek, s azon saját fogyasztási célra növénytermesztést folytathatnak. A parlagon heverő földet az Önkormányzat biztosítja az Akasztódomb tetején, a vízmű melletti összefüggő területen, ahol

magánszemélyek is, a PRONAS civil szervezet is kertként, gyümölcsösként műveli a közösségi kertjét.

2.2. Nem csak a magántulajdonban lévő kerteknél és a közösségi kerteknél javasolt, hogy ne ivóvízzel öntözzék őket, hanem a közparkoknál is örvendetes volna, ha összegyűjtött esővízzel, vagy saját kúttal lehetne ezt megoldani.

2.3. A fent már említett iskolakert is tekinthető közösségi kertnek, de pl. a Szentgotthárdon már jelenlévő kiskertek, illetve ezek közössége is hasonló pozitívumokkal bír. El kell érünk, hogy a szentgotthárdi kertbarátok is nagyobb számban értékesítsék megtermelt kiskerti termékeiket a helyi termelői piacon. Folyamatban van a SZET Szentgotthárdi Kft-n belül egy kertészeti ágazat szervezése amelynek keretében mindenek előtt a közterületekre kiültetendő virágok egy részének helyben történő megtermelését tűzi ki célul. Ki kell alakítani továbbá zöldségek helyben történő termelésének feltételeit. Gyógynövénykertet kell kialakítani amelyben a gyógynövények termesztését kell bemutatni – eleget téve egy korábbi pályázat elvárásainak.

2.4. Nem a közösségi kert program része, de a lakosság tudatformálására ható tényező lehetne a konyhakerteket népszerűsítő program is, valamint a Pronas által kerttulajdonosoknak meghirdetett, őshonos gyümölcsfák ültetését elősegítő program folytatása. Utóbbi érdekes lehet közösségi szinten is, akár közparkjainkba is ültethetnénk gyümölcsfákat.

3. Termelői piac, Helyi Termékek Boltja

3.1. A termelői piac célja, hogy a város és környéke termelői eladhassák portékáikat, és a vásárlók olyan termékeket vehessenek, amelyeknek ismert a teljes története. A piac egyfajta helyi látványosságként is szolgálhat, s kulturális programokkal is színesíthető. Célszerű lenne, ha a termelői piac önkormányzat által hasznosítható helyiségeiben, de a többi helyiségben is elsősorban a termelői piac jellegéhez jobban kapcsolódó üzletek jelennének meg. Jelenleg Szentgotthárdon nem lehet halat kapni, jól működhetne egy tökehúsokat értékesítő üzlet stb.

3.2. A fenti célnak felel meg a Helyi Termékek Boltjának küldetése is, bár ez inkább a turistákat vonzaná. Ehhez egy önkormányzati tulajdonban lévő üzlethelyiséget lehetne igénybe venni. Az üzemeltetése történhet úgy, hogy azt az önkormányzat kiadja egy vállalkozónak, vagy egy nonprofit szervezet működtethetné. A bolt a helyi és kistérségi kézműveseknek, mezőgazdasági kistermelőknek, biogazdaságoknak teremtene értékesítési lehetőséget, de akár a szentgotthárdi kenyérgyárban készülő pékárúnak is lehetne a mintaboltja. Másik lehetőség, hogy egy vagy több helyi áruházat meggyőzünk egy „helyi termékek polca” kialakítására. A helyi termékek boltjában természetesen a csomagolóanyagoknak is illene környezetbarátnak lenniük, és a megvásárolt terméket a Zöld Szentgotthárd logóval ellátott környezetbarát papírtáskában vagy a szintén a boltban árulható, Zöld Szentgotthárd logós, nagyobb méretű vászontáskában vihetné el a lelkiismeretes vásárló. Mindezek előzménye kell, hogy legyen a sikeresen működő helyi termelői piac. A környezettudatosan előállított helyi termékekre az Önkormányzat rendeletben megalapította a Zöld Szentgotthárd címet, amit egy logó igazol. A Zöld Szentgotthárd cím elnyerésére minden évben kiírjuk a pályázatot. Ennek egyben az is a célja, hogy feltérképezzük,

egyáltalán milyen helyi termékeink vannak. A címre a jelölést szorgalmazni kell. A cím népszerűsítésére a helyi médiát (Szentgotthárd c. lap, honlap) fel kell használni.

3.3. A szentgotthárdi térségben is már kialakult egy-egy termék előállításának Szentgotthárdon kívüli központja (szeszfőzde, gyümölcsaszaló, tökmagolajütő, méhészetek stb.), és a jövőben ez újabb elemekkel bővíthet (pl. térségi vágópont). Szentgotthárd térségében már most is vannak olyan létesítmények, amelyekbe termelőink eljuthatnak, terményeiket feldolgozhatják, és ezeknek piaca lehet a helyi termelői piac, illetve majd a Helyi Termékek Boltja.

4. „Zöld” Filmklub

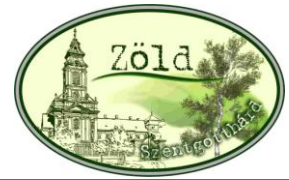
4.1. Nagyon fontos, hogy a fent felvázolt elképzelések megvalósításához tudatformálásra is szükség van. Ennek egyik eszköze a „Zöld” Filmklub. A Zöld Filmklubot érdemes újból megszervezni. Érdemes ebben kihasználni a felújított szentgotthárdi mozi (Csákányi László Filmszínház) hordozta lehetőségeket.

4.2. A Zöld Szentgotthárd honlap folyamatos, naprakész működtetését meg kell oldani. A témakör helyi hírein kívül egyéb hasznos tájékoztató anyagokat, a nagyvilág minket is érintő „zöld” híreit is meg kell rajta jeleníteni.

5. Ami még szóba jöhet

5.1. A „Nulla hulladék” mozgalom célja, hogy minél több hulladék hasznosuljon újra, s így kevesebb kerüljön a hulladéklerakókba, hulladékégetőkbe. Fontos eleme a komposztálás népszerűsítése, de a házhoz menő szelektív hulladékgyűjtés is egy jó módszer. Szentgotthárdon a szelektív hulladékgyűjtés, a „sárga zsákos” hulladékgyűjtés, a használt sütőolaj gyűjtő, az évenkénti lomtalanítás, a város közszolgáltató cégénél rendszeresített építési hulladék / lom konténer és az intézményekben, boltokban elhelyezett elemgyűjtők már működő rendszerek. Elérendő cél, hogy a lakosságnál keletkező valamennyi zöldhulladék komposztálókba kerüljön, ezért ezt az újrahasznosítási módot tovább kell népszerűsíteni. Ez településünk levegőtisztaságára is pozitív hatással lenne. Érdemes lenne a városi (közterületi) zöldhulladék komposztálására és újrahasznosítására helyben megoldást találni. Jó lehetőségnek tűnik a Nulla Hulladékos Települések Hálózatához való csatlakozás. Az erre vonatkozó felhívás ezen a héten érkezett: *A Nulla Hulladékos Települések Hálózata folyamatosan bővül, már 10 tagot számlál (bővebben a www.humus.hu/nuhukarta oldalon tájékozódhat). A Hálózat semmiféle anyagi elköteleződéssel nem jár, csupán a hulladékcsökkentés iránt kell az önkormányzatnak elköteleződnie ahhoz, hogy tag lehessen. Ezt pedig a Nulla Hulladék Karta aláírásával teheti meg. A Hálózat célja, hogy aktív tapasztalatcsere induljon meg az önkormányzatok között, szakmai háttérrel ehhez a Humusz tud biztosítani. Szakmai partnerünk a Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége.*

5.2. A Zöld Szentgotthárd Fesztivált továbbra is szándékunkban áll minden évben megrendezni.

5.3. Népszerűsíteni kell a fenntartható közlekedést is, amire az Európai Mobilitási Hét és az autómentes napok jó példa. Ezen kívül néhány kedvcsináló programmal (Bringázz a munkába!, Bringázz a suliba!) is megnyerhető néhány ember, akik utána már nem csak ilyen alkalmakkor fognak szívesen biciklizni. A Balesetmegelőzési Bizottságnak, a Bűnmegelőzési és Közbiztonsági Bizottságnak és a képviselő-testületnek is foglalkoznia kell a kerékpáros közlekedés biztonságosabbá és kényelmesebbé tételével. Ennek kapcsán pl. érdemes újragondolni a már meglévő kerékpárutak vonalvezetését is.

6. A Zöld Szentgotthárd Program állandó akcióterületei

6.1. Programszervezés: Zöld Szentgotthárd rendezvények továbbvitele, bővítése, amiben a legnagyobb szerepet a Pannon Kapu Kulturális Egyesületnek szánunk.

6.2. Internetes megjelenés: Zöld Szentgotthárd honlap működtetése.

6.3. Új Zöld Filmklub elindítása a felújított Csákányi László Filmszínházban, filmklubszerűen, beszélgetésekkel a vetítés végén. Ennek partnereként a Mozi üzemeltetőjét, a Szentgotthárdi SZET Kft-t kell megnyerni. A filmklub mellett javasolható a témához kapcsolódó előadások, tanfolyamok elindítása e gondolatkör jegyében.

- Zöld Szentgotthárd Klub, „a másként gondolkodóknak”: mindazon szentgotthárdi polgároknak és szervezeteknek, akiket megérintett a fenntartható Zöld Szentgotthárd gondolata és szívesen tesznek is érte.

6.4. Zöld Szentgotthárd Alap létrehozása: ez a későbbiek során jöhetne létre a programok költségeinek fedezésére, szórólapok, propagandaanyagok elkészíttetésére, konferenciák költségeire, pályázati önrész biztosítására.

6.5. Zöld Szentgotthárd gondolat és a fiatalok: az új generáció tagjainak, szervezeteinek bevonása az ifjúsági referens és a szentgotthárdi iskolák vezetőinek segítségével.

6.6. A „Zöld Szentgotthárd” gondolatot meg kell jeleníteni olyan, Szentgotthárd jövőjét meghatározó dokumentumokban is, mint a településszerkezeti terv, vagy az Integrált Városfejlesztési Stratégia.

Jelen dokumentumot Szentgotthárd Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a 2015. november 25-i ülésén, a 257/2015. számú Képviselő-testületi határozat 2. pontjában fogadta el.

Huszár Gábor
polgármester